



A TANTÁRGY ADATLAPJA

Bevezetés az összehasonlító irodalomtudomány módszertanába

Egyetemi tanév 2026-2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeș-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3. Intézet	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4. Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	Magyar nyelvészeti és irodalmi tanulmányok (Világ- és összehasonlító irodalom B)
1.7. Képzési forma	Nappali tagozat

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Bevezetés az összehasonlító irodalomtudomány módszertanába			A tantárgy kódja	LLT1202
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Serestély Zalán				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Serestély Zalán				
2.4. Tanulmányi év	1	2.5. Félév	1	2.6. Értékelés módja	Vizsga
2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező			2.8. Tantárgy típusa	Szaktárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	2	melyből: 3.2. előadás	2	3.3. szeminárium/labor/projekt	0
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	28	melyből: 3.5. előadás	28	3.6. szeminárium/labor	0
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					20
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					20
Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összóraszámmal)					26
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					0
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszama					70
3.8. A félév összóraszama					98
3.9. Kreditszám					4

4. Előfeltételek (ha vannak)

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása



4.1. tantervi	-
4.2. kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	előadóterem, vetítő, internet, laptop, hangszóró
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	-

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)¹

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CP1	Interkulturális kompetenciával bír
CP2	Alkalmazza a kulturális és művészeti kifejezésformák sokféleségét
CP3	Alkalmazza a társadalom- és bölcsészettudományok területén szerzett ismereteit
CP9	Alkalmazza a nyelvtani és helyesírási szabályokat
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CT1	Alkalmazza a tudományos módszereket
CT2	Alkalmazza a kutatási etika és a tudományos integritás elveit a kutatásban
CT4	Interdiszciplináris kutatást végez
CT5	Írásban közöl információt
CT8	Képes az önreflexióra

6.2. A tanulmányi programra jellemző kimeneti követelmények (a tantervből kell átvenni)²

A tantárgy által megcélzott kimeneti követelmények
--

¹ A tanulmányi program tantervéből át kell venni azokat a szakmai és/vagy transzverzális kompetenciákat, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. Minden kompetencia esetében változatlan formában át kell venni a teljes kijelentést, beleértve a kompetencia kódját is, ahogyan a tantervben megjelenik. Amennyiben a két kategória közül valamelyikből nem vesznek át kompetenciákat, a táblázatban az adott kategóriának megfelelő sort törölni kell.

² Meg kell említeni a tanulmányi programra jellemző képzési eredményeket, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. A tantárgy típusának (alaptárgy/szaktárgy/kiegészítő tárgy) megfelelő jellemzőket változatlan formában kell átvenni a tantervből, és a kapcsolódó kompetencia jobb oldalán kell feltüntetni.



Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
CP2, CP3, CP9, CP12, CP13, CT1, CT2, CT3, CT5, CT6, CT8	1. A hallgató felismeri, megérti, leírja, magyarázza, összefoglalja és szintetizálja a nyelvtudományi (hangtan, szókészlettan, alaktan, mondatan), irodalomtudományi, irodalomelméleti, valamint kultúr- és civilizációtörténeti ismereteket.	1. A hallgató a megszerzett ismeretek alapján szövegeket értelmez, illetve leíró, érvelő vagy kritikai elemzéseket dolgoz ki. A hallgató összefüggéseket teremt a tanult diszciplínák között, hogy kialakítsa a szakterület integrált modelljét. A hallgató nyomon követi a szakterület tudományos és technológiai fejlődését.
CP3, CP12, CT1, CT3, CT5, CT6, CT8	2. A hallgató felismeri, megérti, meghatározza és elmagyarázza a szakterület kulcsfogalmait és terminológiáját. Ismeri és magabiztosan használja a szaknyelvet, valamint a tudományos szövegalkotás szabályait.	2. A hallgató fejleszti kritikai gondolkodását és igényesen használja a szaknyelvet írott és szóbeli diskurzusban.
CP2, CP3, CP12, CT1, CT3, CT4, CT5, CT6	3. A hallgató összefüggéseket teremt a magyar irodalom, a világirodalom, valamint az irodalmi irányzatok között; kritikai és komparatív vizsgálatokat végez.	3. A hallgató különböző irodalmi műnemekhez és műfajokhoz tartozó szövegeket értelmez és elemez.
CP3, CP12, CT1, CT2, CT3, CT4, CT5, CT6, CT7, CT8	4. A hallgató érti és alkalmazza a kutatómódszertant, valamint a szakterületre vonatkozó akadémiai és szakmai etikai normákat.	4. A hallgató témavezetői irányítással kutatást végez, és konkrét adatok (irodalmi szövegek, nyelvi, irodalmi vagy kulturális információk) alapján elemzést készít.
CT2, CT3, CT6, CT7, CT8	5. A hallgató jártas a digitális források és az információs technológiák használatában, érti és betartja azok elérésének és felhasználásának etikai szabályait.	5. A hallgató megfelelően tájékozódik a digitális környezetben, értékeli annak minőségét, etikusan és biztonságosan használja fel, valamint megfelelően hivatkozik a forrásokra.
CP1, CP2, CP3, CP9, CT8	6. A hallgató felismeri és megérti a regionálisan, történetileg vagy kontextuálisan változó nyelvi, irodalmi és kulturális jelenségeket, amelyek a többnyelvűség vagy multikulturalitás eredményei. Ismeri az interkulturális jelenségek elméleteit, és mélyreható ismeretekkel rendelkezik azon ország(ok) kultúrájáról és társadalmáról, ahol a magyar nyelvet használják.	6. A hallgató elemzi és értelmezi a szóbeli vagy írásbeli kommunikáció explicit és implicit jelentéseit, felismeri a tudományos és irodalmi szövegek történeti, regionális meghatározottságait.

7. Tárgy-specifikus kimeneti követelmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
1. A hallgató átfogóan eligazodik az irodalomtudományi, irodalomelméleti, valamint kultúr- és civilizációtörténeti ismeretek között, és ezeket a tudásokat a komparatizisztikai vizsgálatokban alkalmazza és szintetizálja.
2. A hallgató felismeri, meghatározza és alkalmazza az összehasonlító irodalomtudomány kulcsfogalmait és terminológiáját, magabiztosan használja a szaknyelvet, és követi a tudományos szövegalkotás szabályait a komparatív elemzések során.
3. A hallgató kritikai és komparatív vizsgálatokat végez a magyar és a világirodalom, valamint különböző irodalmi irányzatok között, és tudatosan alkalmazza a komparatizisztika fogalmait, módszereit és történeti kontextusait.



4. A hallgató érti és alkalmazza a kutatómódszertant, a digitális forrásokat etikusan és kritikusan használja, és reflektál a regionálisan, történetileg vagy kulturálisan változó irodalmi jelenségekre, különös tekintettel a többnyelvűségre és interkulturális összefüggésekre.
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
1. A hallgató irodalmi szövegeket értelmez és elemez, leíró, érvelő vagy kritikai megközelítéssel, miközben a különböző diszciplínák összefüggéseit felismeri, és azokat a komparatistikai szemlélet integrált alkalmazására használja, különös tekintettel a Kelet- és Közép-Európára jellemző kulturális és irodalmi kontextusokra.
2. A hallgató fejleszti kritikai gondolkodását, igényesen használja a szaknyelvet írásban és szóban, és a komparatistikának mint sajátos irodalomszemléleti modellnek a megismerése révén új irodalomértési kompetenciákat alakít ki, a régió kulturális sajátosságait is figyelembe véve.
3. A hallgató különféle irodalmi műnemek és műfajok szövegeit elemzi, és a komparatistikai módszertanok kínálta értelmezői lehetőségeket, valamint azok korlátait és esetleges buktatóit tudatosan alkalmazza a problémorientált, kritikus irodalomszemlélet fejlesztésére, külön hangsúlyt fektetve a Kelet- és Közép-Európára jellemző irodalmi és kulturális összefüggésekre.
4. A hallgató a digitális forrásokat kritikusan és etikusan használja, megfelelően hivatkozik rájuk, és az így szerzett ismeretek alapján önálló, reflektált elemzéseket készít az összehasonlító irodalomtudomány keretében, tudatosítva a saját régió kulturális és irodalmi jellegzetességeit.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések ³
1. Bevezetés	Problémafelvetés és a tárgy alapvető szempontjainak, céljainak tisztázása	
2. A világirodalomból a világ – Johann Wolfgang von Goethe, Szerb Antal, Babits Mihály, Összehasonlító Irodalomtörténeti Lapok	Problémacentrikus kérdésfelvetés	
3. Van-e világirodalmi kánon? Az eurocentrikus világirodalmi kánon kritikái 1.	Problémacentrikus kérdésfelvetés	
4. Van-e világirodalmi kánon? Az eurocentrikus világirodalmi kánon kritikái 2.	Problémacentrikus kérdésfelvetés	
5. A kulturális transzfer fogalma	Problémacentrikus kérdésfelvetés	
6. Kelet-Közép-Európa mint kulturális régió	Problémacentrikus kérdésfelvetés	

³ Például szervezési szempontok, ajánlások a hallgatók számára, a kurzushoz/szemináriumhoz kapcsolódó konkrét szempontok, mint például a területen dolgozó szakemberek meghívása stb.



7. Összehasonlító irodalomtudomány a kelet-közép-európai kulturális régióban	Problémacentrikus kérdésfelvetés	
8. A magyar irodalom mint világirodalom	Problémacentrikus kérdésfelvetés	
9. A spanyol-amerikai irodalom mint világirodalom	Problémacentrikus kérdésfelvetés	
10. Az emigrációs irodalom mint világirodalom	Problémacentrikus kérdésfelvetés	
11. A világirodalom intézményei 1. (folyóiratok: <i>Secolul 20</i> , <i>Nagyvilág</i> , <i>Ma</i>)	Problémacentrikus kérdésfelvetés	
12. A világirodalom intézményei 2. (díjak: Booker Prize, Irodalmi Nobel-díj, Formentor-díj)	Problémacentrikus kérdésfelvetés	
13. A krimi mint transznacionális műfaj (Kelet-Közép-Európa példája)	Problémacentrikus kérdésfelvetés	
14. Összefoglaló	Visszacsatolás	

Könyvészet

2.

Johann Peter Eckermann: *Beszélgetések Goethével*. Európa, Bp., 1989.

T. Szabó Levente: *Az összehasonlító irodalomtudomány kelet-európai feltalálása ésbeágyazottsága az 1870-es években: az Acta Comparationis Litterarum Universarum – egy kutatás keretei* = Benő Attila et al. (szerk.): „... hogy legyen a víznek lefolyása...”. Erdélyi-Múzeum Egyesület, Kolozsvár, 2013., 449–459.

Szerb Antal: *A világirodalom története*. Magvető, Bp., 2021.

Babits Mihály: *Az európai irodalom története*. Auktor, Bp., 1991.

3.

Itamar Even-Zohar: A többrendszerűség elmélete. *Helikon Irodalomtudományi Szemle* 1995/4., 434–450.



Pierre Bourdieu: *A művészet szabályai. Az irodalmi mező genezise és struktúrája*. Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola, Bp., 2013.

4.

Franco Moretti: *Az európai regény atlasza (1800–1900) [részlet]*. *Helikon Irodalomtudományi Szemle* 2019/2., 204–232. https://epa.oszk.hu/03500/03580/00014/pdf/EPA03580_helikon_2019_2_204-232.pdf

David Damrosch: *What is World Literature?* Princeton University Press, Princeton, 2003.

5.

Vincze Ferenc: *A fordítás mint Kelet-Európa transznacionális reprezentációja: A romániai német irodalom magyar fordításai* = Miskolczy, Ambrus et al. (szerk.): *Kulturális transzferek: Történelmi és irodalmi diskurzusok a magyar és a román irodalmi térben*. Napkút, Bp., 2019., 324–342.

Balázs Eszter: *Kulturális transzferek a történelmi kutatásban: beszélgetés Michael Wernerrel, a párizsi Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales (EHESS) tanárával*. *Aetas* 2004/3., 245–253. https://acta.bibl.u-szeged.hu/41200/1/aetas_2004_003_004_245-253.pdf

Michel Espagne: *A francia-német kulturális transzferek*. *Aetas* 2004/3., 254–284. https://acta.bibl.u-szeged.hu/41201/1/aetas_2004_003_004_254-284.pdf

6.

Nádor Orsolya: *A Kelet-Közép-Európai nyelvi térség*. L'Harmattan, Bp., 2023.

7.

Fried István: *Helyzetjelentés a Közép-Európa-kutatás múltjáról és jelenéről* = Földes Györgyi et al. (szerk.): *Kelet-Közép-Európa mint kulturális konstrukció*. Gondolat, Bp., 2021., 22–32. https://real.mtak.hu/159398/1/KeletKozepEuropa_javitott_2022_majus12.pdf?utm_source=chatgpt.com

Miloš Zelenka: *Közép-Európa mint komparatistikai probléma: lehetőségek és megközelítések*. *Partitúra* 2017/1., 3–16. <http://www.partitura.fss.ukf.sk/wp-content/uploads/2015/01/zelenkam.pdf>

Balogh, Magdolna: *Világirodalom-elméletek Közép-Európából nézve* = Földes Györgyi et al. (szerk.): *Kelet-Közép-Európa mint kulturális konstrukció*. Gondolat, Bp., 2021., 230–240. https://real.mtak.hu/159398/1/KeletKozepEuropa_javitott_2022_majus12.pdf

8.



Hajdu Péter, Z. Varga Zoltán (szerk.): *Hungarian Literature as World Literature*. Bloomsbury, 2026.

9.

Scholz László: *A spanyol-amerikai irodalom rövid története*. Gondolat, Bp., 2005.

Helikon Irodalomtudományi Szemle: latin-amerikai irodalomelmélet. 1999/3.

Zelei Dávid: *(Post)Boom. Kritikák és esszék a 20-21. századi spanyol-amerikai irodalomról*. Műút, Miskolc, 2021.

10.

Schein Gábor: Az emigráció mint a magyar irodalomtörténeti gondolkodás szerkezeti problémája. *Irodalomtörténet* 2019/1., 3–16.
https://epa.oszk.hu/02500/02518/00363/pdf/EPA02518_irodalomtortenet_2019-1_003-016.pdf

11.

Scholz László: *Borges in the Eastern Block* = Daniel Balderston, Nora Benedict (szerk.): *The Oxford Handbook of Jorge Luis Borges*. Oxford University Press, UK, 2024., 423–440.

Szeredi Merse Pál: Kassák Lajos és a *Ma* folyóirat nemzetközi kapcsolataiból. A jugoszláv és a spanyol avantgárd (1921–1922). *Jelenkor* 2025/6., 600–609.

12.

Gisèle Sapiro: The Symbolic Economy of the Nobel Prize in literature: how it counters or reproduces modes of domination. *Poetics* 2023/12. <https://doi.org/10.1016/j.poetic.2023.101823>

Jacob Habinek: How the Nobel became a world prize: Scalar mediation in the global literary field. *Poetics* 2023/12., <https://doi.org/10.1016/j.poetic.2023.101822>

Dominic O'Key: Han Kang's *The Vegetarian* and the International Booker Prize: reading with and against world literary prestige. *Textual Practice* 2022/8., <https://doi.org/10.1080/0950236X.2021.1900376>

13.

Louise Nilsson et al. (szerk.): *Crime Fiction as World Literature*. Bloomsbury, New York / London, 2017.

Deczki Sarolta: Rejtélyes irodalom. *Új Forrás* 2010/7., 37–48.
https://epa.oszk.hu/00000/00016/00157/pdf/ufo_2010_07_OCR_037-048.pdf



8.2 Szeminárium/ Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Könyvészet		

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok ⁴	9.2 Értékelési módszerek ⁵	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	Az előadások során elsajátított fogalmak és koncepciók helyes alkalmazása. Kötelező olvasmányok beható ismerete	Szóbeli vizsga	50%
	Aktív bekapcsolódás az előadásokon érintett problémák megbeszélésébe.	Tanári visszajelzés	50%
9.5 Szeminárium/ Labor			
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
- A kötelező szakirodalom elolvasása a szóbeli vizsgára - Az alapfogalmak és -koncepciók elsajátítása, helyes értelmezése			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)⁶

⁴ Az értékelési kritériumoknak közvetlenül tükrözniük kell a tanulmányi program és a tantárgy szintjén kitűzött képzési eredményeket. Pontosabban, a várható képzési eredményeknél felsorolt eredményeket értékelik.

⁵ Javasolt mind a végső kiértékelési módszerek, mind a folyamatos kiértékelési stratégia meghatározása.

⁶ Válasszon ki egyetlen olyan ikont, amely az *Egyetemi folyamatban történő alkalmazására vonatkozó eljárás* szerint legjobban illeszkedik az adott tantárgyhoz. Ha a tantárgy általánosságban foglalkozik a fenntartható fejlődéssel (pl. bemutatja/bevezeti a fenntartható fejlődés általános kereteit stb.), akkor a Fenntartható Fejlődés általános ikonja rendelhető hozzá. Ha egyetlen ikon sem vonatkozik a tantárgyra, válassza az utolsó opciót: „Nem alkalmazható”.



	A fenntartható fejlődés általános ikonja						
							
							

Kitöltés időpontja:
2026. 04. 07.

Előadás felelőse:

Szeminárium felelőse:

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

Intézetigazgató: